

**Lapset 24/7 – yhteiskunnassa
Epätyypillinen työaika ja perheet
Suomessa, Hollannissa ja Iso-Britanniassa**

Kommenttipuheenvuoro 29.10.2014

Maria Kaisa Aula

Väestöliiton hallituksen puheenjohtaja

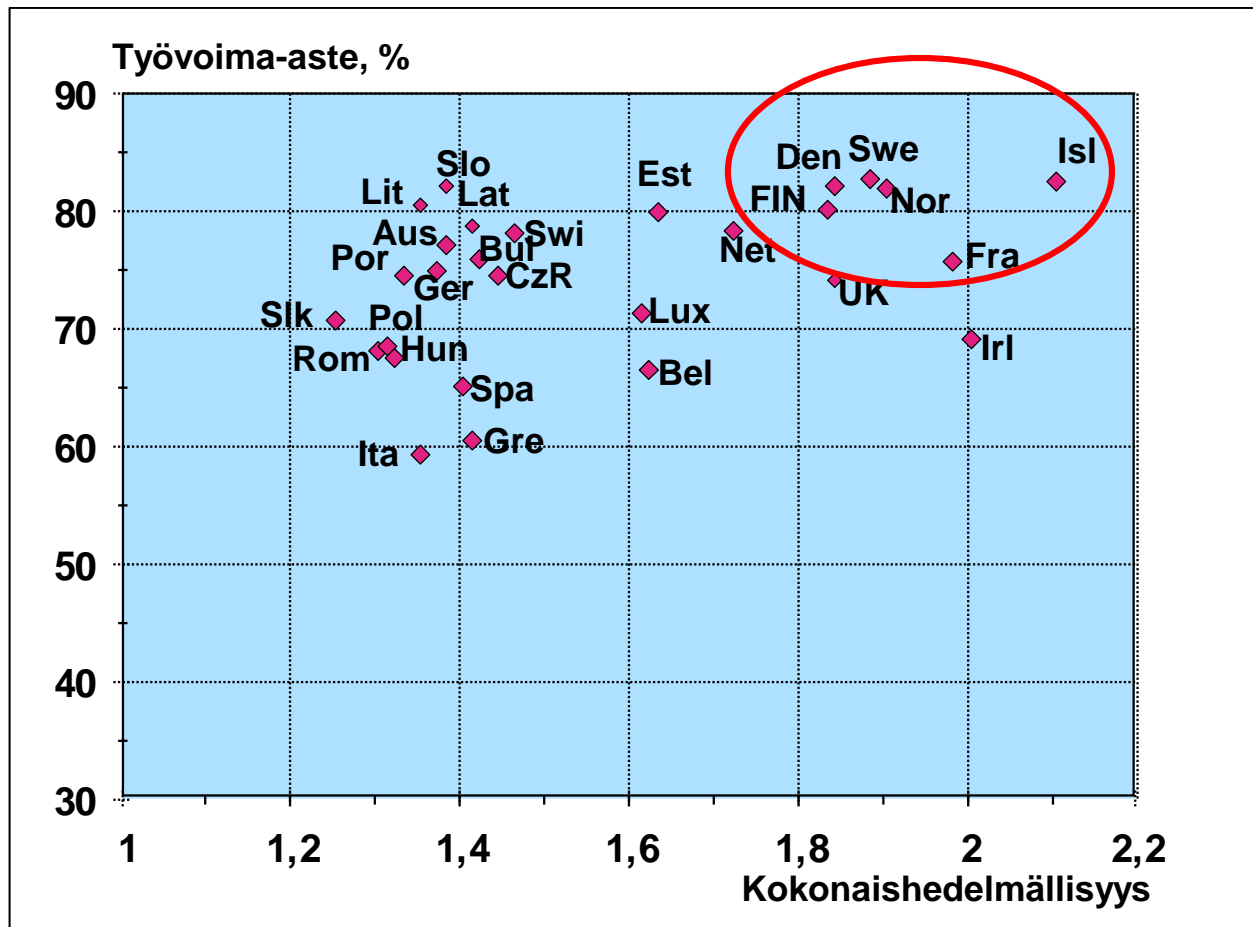

Terveellinen, turvallinen ja tasapainoinen elämä alkaa perheestä ja vaikuttaa koko yhteiskuntaan.

- Väestöliiton missio

Naisten työelämään osallistuminen ja syntyvyys vuonna 2007 (Eurooppa)

25-54-vuotiaat
naiset

Syntyvyys 2012

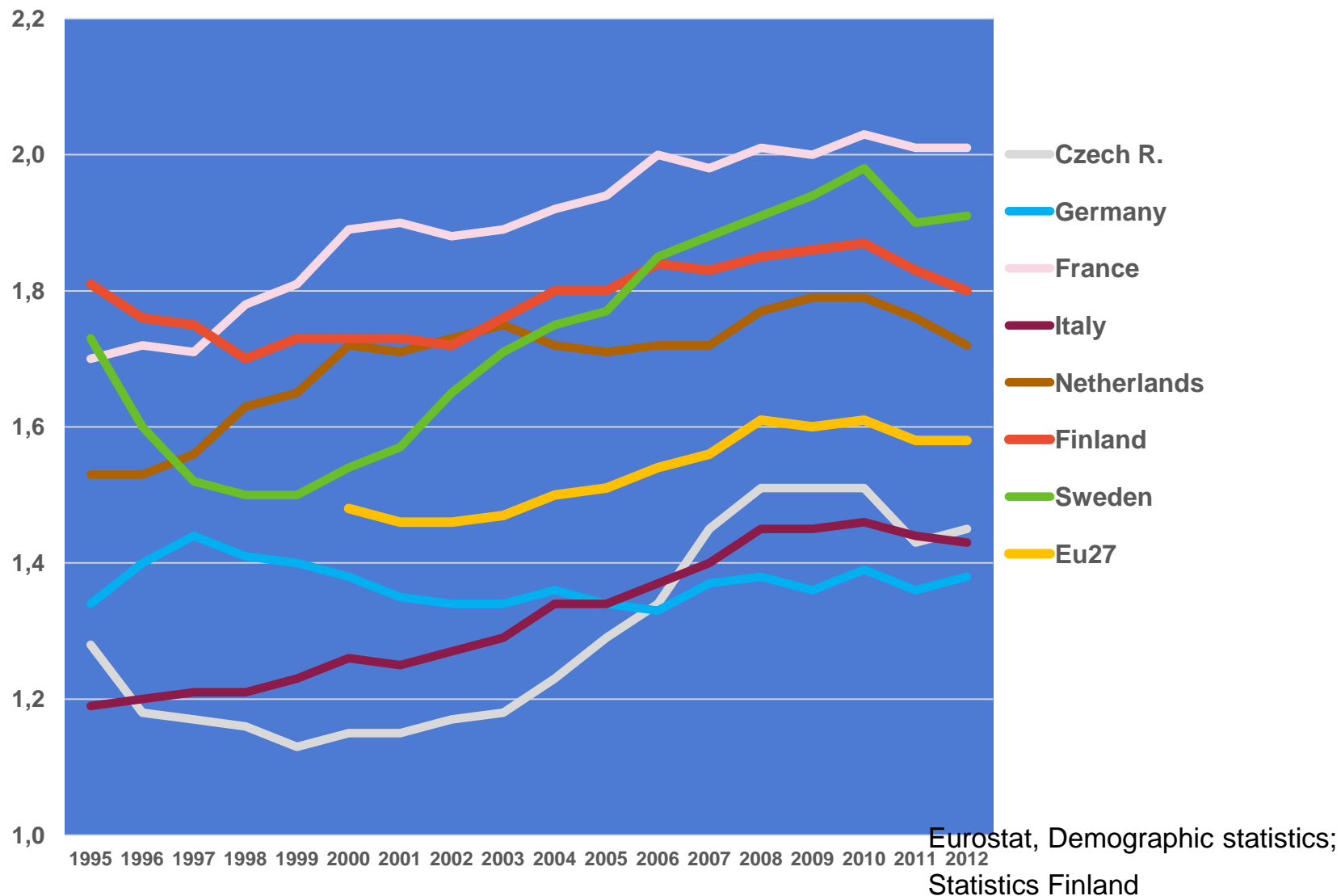
Hollanti 1.72

Suomi 1.8

UK 1.9

Total fertility rate in some European countries in 1995-2012

Miten Hollanti, Suomi ja Iso-Britannia pärjäävät lasten hyvinvoinnissa?

- Ulottuvuudet
 - Elintaso ja asuminen
 - Terveys ja turvallisuus
 - Riskikäyttäytyminen
 - Koulu ja oppiminen
 - Perhe ja kaverisuhteet
- Objektiivinen ja subjektiivinen
- UNICEF/Innocenti 2013 – indikaattoreiden mukaan
 1. **Hollanti**
 2. Norja
 3. Islanti
 4. **Suomi**
 5. Ruotsi
 - 16. **Iso-Britannia**
 - 26. USA 27. Liettua 29. Romania

www.unicef-irc.org/ReportCard-11/

Lasten hyvinvoinnin vertailua

1. Hollanti

- Elintaso, koulutus ja vähäinen riskikäyttäytyminen vahvuuksia
 - Varhaiskasvatukseen osallistuminen erittäin laajaa, koulunaloitusikä 4/5 vuotta!
 - Lasten oma elämäntyytyväisyys korkeinta
 - Helppointa puhua isälle ja äidille (91,7; 81.4 %)

4. Suomi

- Elintaso –tasa-arvo, terveys, koulutus vahvuuksia, riskikäyttäytymisen sijoitus heikempi =12!
 - Ylipaino, liikkuminen, ruokatottumukset, alkoholi, tupakointi –sijoitukset huomattavasti kärkimaata Hollantia heikommät
 - Lasten oma elämäntyytyväisyys 4. sija
 - Helppous puhua äidille ja isälle 6. sija (86,6; 72,5%)

16. Iso-Britannia

- Asuminen vahvin (10.), koulutus heikoin alue
- Eriarvoisuus suurinta/tuloerot/köyhyys
 - Lasten oma elämäntyytyväisyys 14. sija
 - Helppous puhua äidille ja isälle 17.sija (83,0; 68,6 %)

UK: epätasa-arvoinen, suurten tuloerojen sekä hyvin kulutusorientoitunut yhteiskunta*)

- Behind the statistics we found British families struggling to find the time their children want, something exacerbated by the uncertainty about the rules and roles operating within the family household. (*How to say no – to children, parenting rules*)
- In the UK we find parents struggling to find time to be with their children or to help them participate in sporting and creative activities but instead feeling compelled to purchase consumer goods which are often neither wanted nor treasured by children. (sosiaalisen statuksen merkit kulutuksella!)
- Why parents do not have time for children?
 - Poor families: Low wages and long hours
 - Affluent families: demanding work, bleed between work and home (remote working etc)

*) Lähde: IPSOS Mori report 2011/Unicef, A. Neirn: UK, Ruotsi ja Espanja vertailu

https://www.unicef.org.uk/Documents/Publications/IPSOS_UNICEF_ChildWellBeingreport.pdf

UK and parents worklife (Ipsos Mori 2011/A. Neirn/Unicef) vertailu UK, Ruotsi ja Espanja

- “We observed that UK parents find it difficult to spend time with their families for lots of different reasons. One of these was low wages. Where parents are paid at, or close to the minimum wage they often must work long hours or take several jobs in order to make ends meet and this can impact on their ability to spend quality time with their children.
- Other parents found it difficult to see their children due to long hours that were demanded by their particular jobs, rather than economic necessity.
- Furthermore, some more affluent children complained of the ‘bleed’ between work and home time, with parents unavailable to them even when not in the office as they are working remotely outside of standard hours or even on holiday.
- In Sweden, we spoke to many families who worked a range of fractional hours (e.g. 85%) and flexibility to fit in with family life seemed to be the norm.
- In Spain, on the other hand, where parents are struggling to juggle work and family commitments, the extended family often step in to look after children. Children in Spain appeared to thrive with this additional family support. “

Suomi: Perhebarometri 2014

(Perhepolitiikka kriisin aikana, Lassi Lainiala, Väestöliitto)

<http://www.vaestoliitto.fi/?x27375=3717995>

- Joustava työaika ja osa-aikatyön mahdollisuudet jo neljättä kertaa lapsiperheiden toivelistan kärjessä
- Toivottu lapsiluku on suurempi kuin toteutunut
- (Nuorilla) isillä intoa hoitaa lapsia 5-6 kuukauttakin kotona, vanhemmat isät 1-2 kk
- Sopiva hoitoon menon ikä 1,5-3 vuotta
- Vanhempainvapaan pidennystä toivotaan tai kotihoidon tuen korvaustason nostoa
- Palveluiden laadusta huolta (koulu, päivähoito etenkin alle kouluikäisten perheissä!)
- Myös pienten koululaisten aamu- ja iltapäivähoitoon toiveita

Mikä tukee vanhempia työn ja perheen yhteensovituksessa?

- Julkisen vallan toimenpiteet - > Suomi (vanhempainvapaat, päivähoito)
- Työelämän joustavuus -> Hollanti
- Pariskuntien omat ratkaisut - > Hollanti
- Sukulaisten tuki -> Hollanti

Suomalaisten järjestelmän piirteitä? Onko näin?

- Oletus, että päivähoito joustaa ja tulee apuun niin hyvin että työnantajien ja yritysten ei tarvitse joustaa? Esim. vuorotyön vähentäminen? Yksinhuoltajien tilanteet? Vanhemman velvoitteet?
- Isovanhempien ja sukulaisten roolia ei ole Suomessa ”virallisesti” huomioitu mahdollisuutena
- Riski: Kaavamainen sukupuolten tasa-arvo tavoite voi tuottaa jäykkyyksiä, jotka eivät toimi perheiden oman neuvottelemisen perusteella järjestyvässä arjessa

Millä keinoin Suomessa työn ja perheen yhteensovitus paranisi?

- Osa-aikatyön mahdollisuuksien lisääminen – yhteydessä myös asumisen kustannusten alentamiseen!
- Yksinhuoltajien tueksi; pienten koululaisten vuorohoito-ratkaisut
- Työnantajien vastuu ja kulttuurin muutos: joustot, perheen kokonaisuuden huomiointi –
perheystävällinen työpaikka
<http://www.vaestoliitto.fi/perhe-ja-tyo/>
- Tukea isovanhempien roolille ja mahdollisuuksille auttaa

Miksi työn ja perheen yhteensovitus on yhteiskunnallisena tavoitteena?

- Talouden kasvun ja kilpailukyvyn lisääminen
- Sukupuolten tasa-arvon lisääminen: miesten ja naisten yhdenvertainen mahdollisuus osallistua työmarkkinoille
- Yksilöiden ja pariskuntien onnellisen ja tasapainoisen elämän edistäminen
- Lasten hyvinvointi ja lapsen ihmisoikeudet
- -> miten hyvin huomioidaan eri tavoitteet? Win- win – ratkaisut?

Kiitos !

Väestöliitto